

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. gruodžio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Valstybių teikiama pagalba – SESV 107 straipsnio 1 dalis – SESV 108 straipsnio 3 dalis – Visuomeniniai transliuotojai – Finansavimas – Valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos visi suaugusieji, turintys būstą šalies teritorijoje, privalo mokėti mokestį visuomeniniams transliuotojams“

Byloje C-492/17

dėl 2017 m. rugpjūčio 3 d. *Landgericht Tübingen* (Tiubingeno apygardos teismas, Vokietija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2017 m. rugpjūčio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Südwestrundfunk

prieš

Tilo Rittinger,

Patrick Wolter,

Harald Zastera,

Dagmar Fahner,

Layla Sofan,

Marc Schulte

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis septintosios kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai K. Jürimäe (pranešėja), C. Lycourgos, E. Juhász ir C. Vajda,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. liepos 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Südwestrundfunk*, atstovaujamos *Hochschullehrer* H. Kube,

* Proceso kalba: vokiečių.

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,
  - Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk, H. Shev, C. Meyer-Seitz, L. Zettergren ir A. Alriksson,
  - Europos Komisijos, atstovaujamos K. Blanck-Putz, K. Herrmann, C. Valero ir G. Braun,
- susipažinęs su 2018 m. rugsėjo 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 49, 107 ir 108 straipsnių, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 11 straipsnio, 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 10 straipsnio bei vienodo požiūrio ir diskriminavimo draudimo principų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant regioninio visuomeninio transliuotojo *Südwestrundfunk* (toliau – SWR) ginčą su Tilo Rittinger, Patrick Wolter, Harald Zastera, Marc Schulte, Layla Sofan ir Dagmar Fahner dėl SWR išduotų vykdomųjų dokumentų, siekiant iš tų asmenų išieškoti nesumokėtą rinkliavą už audiovizualines paslaugas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EB) Nr. 659/1999

- 3 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 1 straipsnyje numatyta:

„Šiame reglamente:

- a) „pagalba“ – tai bet kuri priemonė, atitinkanti [SESV 107] straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;
- b) „esama pagalba“ – tai:
  - i) visa [bet kokia] pagalba, kuri <...> iki Sutarties įsigaliojimo buvo teikiama atitinkamose valstybėse narėse, t. y. individuali pagalba ir pagalbos sistemos, įgyvendintos iki Sutarties įsigaliojimo ir toliau taikomos;
  - ii) patvirtinta pagalba, t. y. Komisijos arba Tarybos patvirtintos pagalbos sistemos ir individuali pagalba;

<...>

- c) „nauja pagalba“ – tai visa [bet kokia] pagalba, t. y. pagalbos sistemos ir individuali pagalba, kuri nėra egzistuojanti [esama] pagalba, įskaitant egzistuojančios [esamos] pagalbos pakeitimus;

<...>“

- 4 Reglamentas (EB) Nr. 659/1999 buvo panaikintas 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentu (ES) 2015/1589, nustatančiu išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9). Pastarajame reglamente pateiktos tokios pačios apibrėžtys, kaip nurodytos šiame sprendime.

Reglamentas (EB) Nr. 794/2004

- 5 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą Nr. 659/1999 (OL L 140, 2004, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 25, 2005, p. 74; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 4 t., p. 3), 4 straipsnyje „Supaprastinta pranešimų apie tam tikrus taikomos pagalbos pakeitimus procedūra“ nurodyta:

„1. Reglamento [Nr. 659/1999] 1 straipsnio c punkte taikomos [esamos] pagalbos pakeitimai – tai visi pakeitimai, išskyrus grynai formalus ir administracinio pobūdžio pakeitimus, kurie negali turėti įtakos pagalbos priemonės atitikimui bendrosios rinkos reikalavimams. Tačiau taikomos [esamos] pagalbos schemos pradinio biudžeto padidėjimas iki 20 % nelaikomas taikomos [esamos] pagalbos pakeitimu.

2. Apie šiuos taikomos [esamos] pagalbos pakeitimus pranešama supaprastinta pranešimo forma, pateikta II priede:

- a) leistinos pagalbos schemos biudžeto padidėjimą daugiau kaip 20 %;
- b) esamos patvirtintos pagalbos programos pratęsimą ne ilgiau kaip šešeriams metams, padidinant biudžetą arba jo nepadidinant;
- c) patvirtintos pagalbos programos taikymo kriterijų sugriežtinimą, pagalbos intensyvumo arba leistinų išlaidų sumažinimą.

Komisija stengiasi priimti sprendimą dėl praneštos pagalbos supaprastinta pranešimo forma per vieną mėnesį.

<...>“

Vokietijos teisė

- 6 1991 m. rugpjūčio 31 d. *Länder* (Federacinės žemės) sudarė *Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien* (Valstybinė sutartis dėl transliavimo ir teležiniasklaidos; *GBl.* 1991, S. 745), kuri pastarąjį kartą buvo iš dalies pakeista 2015 m. gruodžio 3 d. *19. Rundfunkänderungsstaatsvertrag* (19-oji valstybinė pakeitimų sutartis; *GBl.* 2016, S. 126) (toliau – Valstybinė transliavimo sutartis). Šios sutarties 12 straipsnis „Tinkamas finansavimas, finansinio subalansavimo principas“ suformuluotas taip:

„1. Finansavimas visuomeniniams transliuotojams turi suteikti galimybę įvykdyti pagal Konstituciją ir įstatymus jiems nustatytas užduotis; jis visų pirma turi užtikrinti visuomeninio transliavimo paslaugų buvimą ir plėtrą.

2. Finansinio subalansavimo tarp regioninių transliuotojų principas yra sudėtinė [*Arbeitsgemeinschaft der öffentlichrechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland* (ARD) Vokietijos Federacinės Respublikos visuomeninių transliuotojų konsorciumas] finansavimo sistemos dalis; jis visų pirma užtikrina, kad *Saarländischer Rundfunk* (Saro transliuotojas) ir *Radio Bremen* (Bremeno radijas)

galėtų tinkamai vykdyti savo užduotis. Finansiniam subalansavimui skirtą dalį ir jos patikslinimą pagal rinkliavą už audiovizualines paslaugas apibrėžia *Rundfunkfinanzierungsstaatsvertrag* (Valstybinė sutartis dėl transliavimo finansavimo).“

7 Valstybinės transliavimo sutarties 13 straipsnyje „Finansavimas“ nurodyta:

„Visuomeninio transliavimo paslaugos finansuojamos iš rinkliavų už audiovizualines paslaugas, pajamų už reklamą ir kitų įvairių pajamų; pagrindinis finansavimo šaltinis – rinkliava už audiovizualines paslaugas. Vykdydami savo užduotis visuomeniniai transliuotojai negali teikti mokamų programų ar siūlymų.“

8 Šios sutarties 14 straipsnyje „Visuomeninio transliavimo paslaugos finansavimo poreikiai“ numatyta:

„1. Visuomeninio transliavimo paslaugos finansavimo poreikiai yra reguliariai nagrinėjami ir nustatomi pagal ekonomijos ir veiksmingumo principus, taip pat atsižvelgiant į galimybes racionalizuoti, remiantis poreikiais, nurodytais regioninių transliuotojų, kuriuos jungia ARD, ZDF (*Zweites Deutsches Fernsehen*) ir viešosios teisės reglamentuojama įstaiga *Deutschlandradio*, ir *unabhängige Kommission zur Überprüfung und Ermittlung des Finanzbedarfs der Rundfunkanstalten* (nepriklausoma transliuotojų finansinių poreikių vertinimo ir kontrolės komisija).

2. Finansiniai poreikiai nagrinėjami ir vertinami, be kita ko, atsižvelgiant į šiuos veiksniai:

- 1) visų pagal valstybinę sutartį leidimą turinčių federacinių žemių radijo ir televizijos programų išsaugojimą konkurencijos sąlygomis (su išsaugojimu susiję poreikiai);
- 2) naujas transliavimo programas, kurioms leidimas duotas pagal federacinių žemių teisę, naujos transliavimo technikos naudojimą rengiant ir transliuojant audiovizualines programas, taip pat galimybę organizuoti naujus transliavimo būdus (su plėtra susiję poreikiai);
- 3) bendrų išlaidų kitimą ir konkrečių žiniasklaidos sektoriaus išlaidų kitimą;
- 4) pajamų iš rinkliavos, reklamos, taip pat kitų pajamų kitimą;
- 5) investicijas, atlygį ir teigiamo likučio, kai metinių pajamų suma, kurią gauna regioniniai transliuotojai, kuriuos jungia ARD, ZDF ar *Deutschlandradio*, viršija jų užduočiai atlikti patirtas išlaidas, tinkamą naudojimą.

<...>

4. Rinkliavos dydį nustato valstybė.“

9 2011 m. spalio 18 d. *Land de Bade-Wurtemberg* (Vokietija) *baden-württembergisches Gesetz zur Geltung des Rundfunkbeitragsstaatsvertrags* (Badeno-Viurtembergo federacinės žemės įstatymas, kuriuo įgyvendinama Valstybinė sutartis dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 3 d. 19-osios valstybinės pakeitimų sutarties (toliau – Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas) 4 straipsniu, įgyvendino Valstybinę sutartį dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas, kurioje numatyta nuo 2012 m. gruodžio 31 d. senąjį mokestį pakeisti šia nauja rinkliava. Tame įstatyme išdėstyta šios rinkliavos rinkimo tvarka; ją mokėti apmokestinamiems asmenims tapo privaloma nuo 2013 m. sausio 1 d. To įstatymo 1 straipsnyje numatyta:

„Rinkliavos už audiovizualines paslaugas tikslas – užtikrinti tinkamą visuomeninių transliavimo paslaugų, kaip tai suprantama pagal Valstybinės transliavimo sutarties 12 straipsnio 1 dalį, ir tos pačios sutarties 40 straipsnyje nurodytų užduočių finansavimą.“

- 10 Įstatymo dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas 2 straipsnyje „Privačiame sektoriuje mokama rinkliava už audiovizualines paslaugas“ nustatyta:

„1. Privačiame sektoriuje visi būstai apmokestinami rinkliava už audiovizualines paslaugas, kurią moka būsto turėtojas (rinkliava apmokestinamas asmuo).

2. Būsto turėtojas – tai bet kuris pilnametis asmuo, gyvenantis jame. Būsto turėtoju laikomas bet kuris asmuo, kuris:

1) šį būstą deklaravęs kaip savo nuolatinę gyvenamąją vietą pagal registracijos nuostatas arba

2) šio būsto nuomos sutartyje yra nurodytas kaip nuomininkas. <...>

3. Jei tą pačią rinkliavą privalo mokėti keli asmenys, jie yra bendraskoliai pagal *Abgabenordnung* (Mokesčių kodeksas) 44 straipsnį. <...>

4. Rinkliavos už audiovizualines paslaugas neturi mokėti asmenys, kurie naudojami privilegijomis pagal 1964 m. rugpjūčio 6 d. *Gesetz zu dem Wiener Übereinkommen vom 18. April 1961 über diplomatische Beziehungen* (Įstatymas dėl 1961 m. balandžio 18 d. Vienos konvencijos dėl diplomatinių santykių; *BGBL.*, 1964 II, p. 957) 2 straipsnį ar kitas lygiavertes nuostatas.“

- 11 Įstatymo dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas 10 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Pajamas iš rinkliavos už audiovizualines paslaugas gauna regioninis transliuotojas ir pagal *Rundfunkfinanzierungsstaatsvertrag* (Valstybinė sutartis dėl transliavimo finansavimo) [ZDF], *Deutschlandradio* ir *Landesmedienanstalt* (regioninė žiniasklaidos priežiūros institucija), atsižvelgiant į tai, kur yra apmokestinamo asmens būstas ar patalpos arba automobilio registracijos vieta.

<...>

5. Nesumokėtų rinkliavų už audiovizualines paslaugas sumą nustato kompetentingas regioninis transliuotojas. <...>

6. Pranešimai dėl nesumokėtų rinkliavų vykdomi pagal administracinio vykdymo procedūrą <...>.

7. Kiekvienas regioninis transliuotojas visas ar dalį jam pagal šią valstybinę sutartį patikėtų užduočių, taip pat su jomis susijusias teises ir pareigas įgyvendina per visuomeninių regioninių transliuotojų tarnybą, kurią administruoja juridinio asmens statuso neturinti pagal viešąją teisę įsteigta valdymo grupė. Regioninis transliuotojas turi teisę tretiesiems asmenims patikėti vykdyti veiklą, susijusią su rinkliavos už audiovizualines paslaugas išieškojimu ir asmenų, kurie turi pareigą mokėti rinkliavą, nustatymu, o su tuo susijusią tvarką jis nustato priimdamas taisykles pagal 9 straipsnio 2 dalį. <...>“

- 12 Kadangi administracinio išieškojimo tvarka (*Beitreibung*) taip pat patenka į federacinių žemių kompetenciją, šiuo klausimu 1974 m. kovo 12 d. Badeno-Viurtembergo federacinė žemė priėmė *Verwaltungsvollstreckungsgesetz für Baden-Württemberg* (*Landesverwaltungsvollstreckungsgesetz*) (Badeno-Viurtembergo federacinės žemės įstatymas dėl administracinio vykdymo procedūros).

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

- 13 Ieškovai pagrindinėje byloje yra rinkliava už audiovizualines paslaugas apmokestinti asmenys (*Rundfunkbeitrag*), kurie nesumokėjo jos visos ar jos dalies.

- 14 2015 ir 2016 m. kompetentingas regioninis transliuotojas SWR šios rinkliavos skolininkams adresavo išleistus vykdomuosius dokumentus, siekdamas išieškoti nesumokėtas sumas už laikotarpį nuo 2013 m. sausio mėn. iki 2016 m. pabaigos.
- 15 Kadangi skolininkai šios rinkliavos nesumokėjo, remdamasis šiais dokumentais SWR ėmėsi priverstinio reikalavimų išieškojimo.
- 16 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad minėti skolininkai pareiškė ieškinių teritorinę jurisdikciją jų atžvilgiu turinčiame teisme, t. y. *Amtsgericht Reutlingen* (Roitlingeno apylinkės teismas, Vokietija), *Amtsgericht Tübingen* (Tiubingeno apylinkės teismas, Vokietija) ir *Amtsgericht Calw* (Kalvo apylinkės teismas, Vokietija), dėl pradėtos skolos išieškojimo procedūros.
- 17 *Amtsgericht Tübingen* (Tiubingeno apylinkės teismas) tris atitinkamų skolininkų jam pareikštus ieškinius patenkino. *Amtsgericht Reutlingen* (Roitlingeno apylinkės teismas) ir *Amtsgericht Calw* (Kalvo apylinkės teismas) pareikštus ieškinius atmetė.
- 18 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad kiekviena iš šalių, kurių ieškiniai buvo atmesti, sprendimus dėl atmetimo apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 19 Šis teismas, kuris bylas sujungė, nurodo, kad ginčai pagrindinėse bylose iš esmės kilo dėl klausimų, susijusių su nesumokėtų reikalavimų vykdymo teise, tačiau šie klausimai glaudžiai susiję su taikytinos materialinės teisės nuostatomis.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nagrinėjamų teisės aktų nuostatos prieštarauja Sąjungos teisei.
- 21 Pirma, tas teismas nurodo, kad Vokietijos visuomenines transliacijas iš dalies finansuoja rinkliava už audiovizualines paslaugas. Šią rinkliavą iš principo privalo mokėti kiekvienas Vokietijoje gyvenantis pilnametis, antraip jam gresia bauda, ir Badeno-Viurtembergo federacinėje žemėje ji pervedama, be kita ko, visuomeniniams transliuotojams SWR ir ZDF. Ši rinkliava yra tiems transliuotojams teikiama valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, apie kurią reikėjo pranešti Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.
- 22 Šiuo klausimu tas teismas pabrėžia, kad ankstesnis transliavimo mokestis, kurį turėjo mokėti įrenginio turėtojas, buvo iš esmės pakeistas 2013 m. sausio 1 d., įsigaliojus pareigai mokėti rinkliavą už audiovizualines paslaugas; ją nuo tos datos privalo mokėti kiekvienas būsto turėtojas. Jis primena, kad vykdydama nuolatinę valstybių narių esamų pagalbos sistemų kontrolę pagal SESV 108 straipsnio 1 dalį Vokietijos visuomeninės transliacijos finansavimą vertino Komisija. Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad Komisija savo 2007 m. balandžio 24 d. sprendime [(2007) 1761 *final*, dėl valstybės pagalbos E 3/2005 (ex CP 2/2003, CP 232/2002, CP 43/2003, CP 243/2004 ir CP 195/2004) – *Die Finanzierung der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten in Deutschland* (ARD / ZDF)] (toliau – 2007 m. balandžio 24 d. sprendimas) dėl šios sistemos konstatavo, kad rinkliava už audiovizualines paslaugas laikytina esama pagalba. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat mano, kad dėl esminių transliacijų finansavimo pakeitimų, padarytų Įstatymu dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas, apie naują finansavimo tvarką turėjo būti pranešta. Be to, su tuo susijusi valstybės pagalba nesuderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį.
- 23 Antra, rinkliava už audiovizualines paslaugas prieštarauja Sąjungos teisei, nes iš šios rinkliavos gaunamos pajamos, skirtos finansuoti naujos antžeminės skaitmeninės televizijos transliavimo sistemos įdiegimui, t. y. DVB-T 2, kuria negalės naudotis užsienio transliuotojai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad situacija panaši į tą, dėl kurios buvo priimtas 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija* (C-544/09 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:584), susijęs su perėjimu nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos.

- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama rinkliava iš tiesų turi būti prilyginta tiksliniam mokesčiui (*Zwecksteuer*). Aplinkybė, kad anksčiau rinktas transliavimo mokestis buvo pakeistas asmeninio pobūdžio rinkliava už audiovizualines paslaugas, yra esminis visuomeninės transliacijos finansavimo sistemos pakeitimas. Vadinasi, skirtingai nuo ankstesnės finansavimo sistemos, rinkliava apmokestinti asmenys, ją mokėdami, negauna individualaus atlygio. Taigi visi Vokietijoje būstą turintys pilnamečiai asmenys dalyvauja finansuojant visuomeninio transliavimo paslaugas, kaip ir mokesčių srityje. Tai yra finansavimas daugiausia iš valstybės lėšų, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, suformuotą 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendime *Bayerischer Rundfunk ir kt.* (C-337/06, EU:C:2007:786). Vadinasi, dabartinė rinkliavos sistema yra neteisėta pagalba, kuri skirta DVB-T2 sistemai įdiegti ir finansuojama iš mokesčio.
- 25 Trečia, visuomeniniai transliuotojai dėl nagrinėjamų teisės aktų naudojami įvairiomis privilegijomis, kurių nesuteikiama privatiems transliuotojams, o tai sudaro ekonominę naudą; atsižvelgiant į visuotinį pareigos mokėti rinkliavą už audiovizualines paslaugas pobūdį, tai yra valstybės pagalba. Šios privilegijos, be kita ko, išplaukia iš leidžiančių nukrypti bendrosios teisės nuostatų, pagal kurias visuomeniniams transliuotojams suteikiama teisė patiems išduoti priverstiniam reikalavimų vykdymui būtinus vykdomuosius dokumentus. Toks vykdomųjų dokumentų išdavimo būdas yra greitesnis, paprastesnis ir pigesnis, nei teisminė reikalavimų išieškojimo procedūra. Be to, jis kelia nepatogumų vartotojams, nes jų galimybės pareikšti ieškinį ar prašymą atlikti teismine kontrolę prieš išduodant vykdomąjį dokumentą ir nustatant vykdomąsias priemones yra ypač apribotos arba apskritai neegzistuoja.
- 26 Ketvirta, Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas, konkrečiai jo 2 ir 3 straipsniai, pažeidžia Chartijos 11 straipsnį ir EŽTK 10 straipsnį. Rinkliava už audiovizualines paslaugas sąmoningai nustatyta kaip kliūtis turėti prieigą prie bet kokios rūšies informacijos, transliuojamos per palydovą, kabelį ar judriojo ryšio tinklus. Asmuo privalo mokėti rinkliavą už audiovizualines paslaugas, neatsižvelgiant į tai, ar jis iš tikrųjų gauna naudos iš visuomeninių transliuotojų programų.
- 27 Penkta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad rinkliava už audiovizualines paslaugas prieštarauja įsisteigimo laisvei. Ja taip pat pažeidžiamas vienodo požiūrio principas ir diskriminuojamos moterys. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad šią rinkliavą privaloma mokėti už būstą, nesvarbu, kiek asmenų jame gyvena, todėl tos rinkliavos, kurią turi mokėti kiekvienas pilnametis asmuo, dydis labai skiriasi nuo to, kiek asmenų gyvena po vienu stogu. Vienių tėvų, kurių daugumą sudaro moterys, padėtis daug nepalankesnė nei bendru būstu besidalijančių kelių suaugusiųjų.
- 28 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Tübingen* (Tiubingeno apygardos teismas, Vokietija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas] nesuderinamas su Sąjungos teise, nes pagal minėtą įstatymą nuo 2013 m. sausio 1 d. iš esmės iš kiekvieno Vokietijos Badeno-Viurtembergo žemėje gyvenančio suaugusiojo visuomeninių transliuotojų SWR ir ZDF naudai besąlygiškai renkama tame įstatyme numatyta rinkliava yra Sąjungos teisę pažeidžianti pagalba išimtinai šiems visuomeniniams transliuotojams, kurios negauna privatūs transliuotojai? Ar SESV 107 ir 108 straipsnius reikia aiškinti taip, kad Įstatymui dėl [rinkliavos už audiovizualines paslaugas] priimti buvo reikalingas Komisijos sutikimas, o jo negavus įstatymas yra negaliojantis?
2. Ar SESV 107 ir 108 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jie apima [Įstatyme dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas] nustatytą teisės normą, pagal kurią iš esmės iš kiekvieno Badeno-Viurtembergo žemėje gyvenančio suaugusiojo išimtinai visuomeninių transliuotojų naudai besąlygiškai renkama rinkliava, nes ši rinkliava yra Sąjungos teisę pažeidžianti diskriminacinė pagalba, kurią teikiant dėl techninių priežasčių veiklos negali vykdyti kitų Europos Sąjungos valstybių narių transliuotojai, nes tos rinkliavos naudojamos konkuruojančiam transliavimo būdui

(DVB-T 2 monopoliumi) sukurti, nenumatant, kad juo naudotųsi užsienio transliuotojai? Ar SESV 107 ir 108 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jie apima ne tik tiesiogines subsidijas, bet ir kitas ekonomiškai svarbias privilegijas (vykdomojo dokumento išleidimo teisę, įgaliojimą veikti ir kaip verslo įmonei, ir kaip institucijai, geresnę padėtį apskaičiuojant skolas)?

3. Ar su vienodo požiūrio principu ir diskriminacinės pagalbos draudimu suderinama tai, kad pagal Badeno-Viurtembergo žemės įstatymą Vokietijos televizijos transliuotojas, veikiantis pagal viešąją teisę ir kaip viešoji institucija, bet kartu reklamos rinkoje konkuruojantis su privačiais transliuotojais, jų atžvilgiu privilegijuojamas taip, kad, priešingai negu privatūs konkurentai, prieš pradėdamas savo reikalavimų žiūrovams priverstinio vykdymo procedūrą dėl vykdomojo dokumento išleidimo neprivalo kreiptis į įprastą teismą, o vykdomąjį dokumentą, kuriuo suteikiama ir priverstinio vykdymo teisė, gali išleisti pats be teismo?
4. Ar su Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsniu ir Pagrindinių teisių chartijos 11 straipsniu <...> suderinama tai, kad valstybė narė Badeno-Viurtembergo žemės įstatyme numato, jog televizijos transliuotojas, veikiantis kaip viešoji institucija, gali iš kiekvieno transliavimo teritorijoje gyvenančio pilnamečio asmens reikalauti mokėti jo transliavimo veiklai finansuoti skirtą rinkliavą, o jos nemokant skirti baudą, neatsižvelgiant į tai, ar tas asmuo apskritai turi transliacijų priėmimo įrenginį ar naudojami tik kitų privačių, užsienio arba ne, transliuotojų paslaugomis?
5. Ar [Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas], visų pirma 2 ir 3 straipsniai, suderinamas su Sąjungos teisėje įtvirtintais vienodo požiūrio ir diskriminacijos draudimo principais, kai visuomeniniam televizijos transliuotojui finansuoti kiekvieno pilnamečio asmens besąlygiškai mokėtiną rinkliavą asmuo, kuris vaikus augina vienas, skaičiuojant asmeniui, moka kelis kartus didesnę negu asmuo, kuris bendrą būstą dalijasi su kitu pilnamečiu asmeniu? Ar [2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/113/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004, p. 37)] reikia aiškinti taip, kad ji apima ir byloje nagrinėjamą rinkliavą ir kad aplinkybė, jog didesnis mokestis realiai tenka 90 % moterų, laikytina netiesiogine diskriminacija?
6. Ar [Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas], visų pirma 2 ir 3 straipsniai, suderinamas su Sąjungos teisėje įtvirtintais vienodo požiūrio ir diskriminacijos draudimo principais, kai asmenys, kurie dėl profesinių priežasčių turi antrą būstą, visuomeniniam televizijos transliuotojui finansuoti skirtą kiekvieno pilnamečio asmens besąlygiškai mokėtiną rinkliavą moka dvigubo dydžio, palyginti su kitais profesinę veiklą vykdančiais asmenimis?
7. Ar [Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas], visų pirma 2 ir 3 straipsniai, suderinamas su Sąjungos teisėje įtvirtintais vienodo požiūrio ir diskriminacijos draudimo principais, taip pat įsisteigimo laisve, kai visuomeniniam televizijos transliuotojui finansuoti skirta kiekvieno pilnamečio asmens besąlygiškai mokėtina rinkliava asmenų požiūriu organizuota taip, kad, esant vienodai transliacijų priėmimo galimybei ir atsižvelgiant tik į sąsają su gyvenamosios vietos padėtimi, Vokietijos pilietis, gyvenantis netoli sienos su kaimynine ES šalimi, nagrinėjamą rinkliavą privalo mokėti, o Vokietijos pilietis, gyvenantis netoli sienos anapus, neprivalo; lygiai taip ir kitos ES valstybės narės pilietis, dėl profesinių priežasčių turintis apsigyventi Vokietijoje netoli ES vidaus sienos, mokestį privalo mokėti, o ES pilietis, gyvenantis netoli sienos ne Vokietijoje, neprivalo, net jei nė vienas iš jų nėra suinteresuotas Vokietijos transliuotojo programomis?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinum

- 29 SWR tvirtina, kad pagal reikšmingas nacionalines procesines taisykles prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kurio sudėtis sprendžiant šią bylą – vienas teisėjas, privalėjo ją perduoti spręsti šio teismo teisėjų kolegijai; taigi, jis neturėjo įgaliojimų kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį.

- 30 Šiuo klausimu pakanka nurodyti, kad pagal SESV 267 straipsnio antrą pastraipą, kai klausimas, dėl kurio gali būti pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, kyla valstybės narės teismo nagrinėjamoje byloje, tas teismas, manydamas, kad sprendimui priimti reikia išaiškinimo šiuo klausimu, gali prašyti Teisingumo Teismą priimti dėl jo prejudicinį sprendimą.
- 31 Tokiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad siekiant užtikrinti Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo pagal SESV 267 straipsnį sistemos funkcionavimą ir Sąjungos teisės viršenybės principo taikymą būtina, kad nacionalinis teismas galėtų laisvai pateikti Teisingumo Teismui bet kurį, kaip jis mano, būtiną prejudicinį klausimą bet kuriuo bylos nagrinėjimo momentu (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 4 d. Sprendimo *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 32 Be to, reikia priminti, kad Teisingumo Teismui nepriklauso tikrinti, ar sprendimas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą buvo priimtas pagal nacionalines teismo veiklos organizavimo ir proceso taisykles (2018 m. rugsėjo 6 d. Nutarties *Di Girolamo*, C-472/17, nepaskelbta Rink., EU:C:2018:684, 24 punktą ir joje nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Taigi SWR argumentas, kad tariamai pažeistos nacionalinės teismų veiklos organizavimo taisyklės, nėra toks, kad sudarytų kliūčių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį.
- 34 Vadinasi, prašymas priimti prejudicinį sprendimą priimtinas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumų

- 35 SWR ir Vokietijos vyriausybė iš esmės tvirtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas dėl didžiosios daugumos užduotų klausimų visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku, o pateikta problema – hipotetinė. Šiuo aspektu svarbūs tik klausimai dėl visuomeninio transliuotojo privilegijų priverstinio vykdymo srityje.
- 36 Primintina, kad, vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimui, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes turi įvertinti, ar reikia pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Taigi iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Persidera*, C-112/16, EU:C:2017:597, 23 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Vis dėlto Teisingumo Teismas negali priimti sprendimo dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, jeigu yra akivaizdu, kad šio teismo prašomas Sąjungos teisės normos išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi faktinės ir teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2008 m. sausio 31 d. Sprendimo *Centro Europa 7*, C-380/05, EU:C:2008:59, 53 punktą).
- 38 Reikia priminti, jog siekiant pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kad tas teismas tiksliai laikytųsi prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinio reikalavimų, aiškiai išdėstytų Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje, kuris prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui turi būti žinomas (2017 m. liepos 26 d. Sprendimo

Persidera, C-112/16, EU:C:2017:597, 27 punktą). Šie reikalavimai, beje, yra pakartoti Teisingumo Teismo rekomendacijose nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo (OL C 257, 2018, p. 1).

- 39 Taigi, kaip nurodyta Procedūros reglamento 94 straipsnio c punkte, pačiame sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti išdėstytos priežastys, paskatinusios šį prašymą teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų ryšys. Be to, kaip numatyta Procedūros reglamento 94 straipsnio a punkte, pačiame sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti bent išdėstyti faktiniai duomenys, kuriais grindžiami klausimai. Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją šie reikalavimai ypač taikytini konkurencijos srityje, kuriai būdingos sudėtingos teisinės ir faktinės situacijos (2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Persidera*, C-112/16, EU:C:2017:597, 28 ir 29 punktai).
- 40 Nagrinėjamu atveju, pirma, pirmuoju–trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės Teisingumo Teismo prašo išaiškinti SESV 107 ir 108 straipsnius, siekdamas nustatyti, ar apie Vokietijos transliacijų finansavimo sistemos pakeitimus, padarytus Įstatymu dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas, turėjo būti pranešta Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį ir ar pagal minėtus SESV 107 ir 108 straipsnius draudžiama tokia sistema.
- 41 Viena vertus, priešingai, nei teigia SWR ir Vokietijos vyriausybė, tai, kad ginčai pagrindinėse bylose kilo dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas išieškojimo, nereiškia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas gali būti priverstas aiškinti ir taikyti SESV 107 straipsnio 1 dalyje nurodytą pagalbos sąvoką, konkrečiai siekdamas nustatyti, ar ši rinkliava už audiovizualines paslaugas turėjo būti SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytos išankstinės kontrolės procedūros dalykas, ir prirėkęs patikrinti, ar atitinkama valstybė narė įvykdė šią pareigą.
- 42 Iš tiesų dėl SESV 108 straipsnio 3 dalies tiesioginio veikimo nacionaliniai teismai teisės subjektams turi garantuoti, kad pažeidus šią nuostatą bus imtasi visų reikiamų veiksmų pagal nacionalinę teisę, turint omenyje tiek įgyvendinimo aktų teisėtumą, tiek finansinės paramos, suteiktos neatsižvelgus į minėtą nuostatą, susigrąžinimą ar galimas laikinąsias apsaugos priemones (šiuo klausimu žr. 1996 m. liepos 11 d. Sprendimo *SFEI ir kt.*, C-39/94, EU:C:1996:285, 39 ir 40 punktus; 2015 m. balandžio 16 d. Sprendimo *Trapeza Eurobank Ergasias*, C-690/13, EU:C:2015:235, 52 punktą ir 2015 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Klausner Holz Niedersachsen*, C-505/14, EU:C:2015:742, 23 ir 24 punktus).
- 43 Be to, Teisingumo Teismas gali prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti nuorodą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, kurios šiam gali būti naudingos vertinant nacionalinės priemonės atitiktį minėtai teisei, kad jis galėtų priimti sprendimą nagrinėjamoje byloje. Valstybės pagalbos srityje jis gali, be kita ko, pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui aiškinimo gairių, kurios jam leistų nustatyti, ar nacionalinė priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę (2010 m. birželio 10 d. Sprendimo *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-140/09, EU:C:2010:335, 24 punktą), arba prirėkęs, ar ši priemonė sudaro esamą valstybės pagalbą, ar naują valstybės pagalbą (šiuo klausimu žr. 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, 60 punktą).
- 44 Vadinas, atsižvelgiant į ginčų pagrindinėse bylose dalyką, neatrodo, kad pirmasis–trečiasis klausimai yra akivaizdžiai nesvarbūs, kiek jie pateikti dėl SESV 107 ir 108 straipsnių išaiškinimo.
- 45 Kita vertus, konstatuotina, kad antrojo klausimo pirmoje dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai klausia dėl nagrinėjamos rinkliavos už audiovizualines paslaugas atitikties SESV 107 ir 108 straipsniams, jeigu ši rinkliava reikštų, kad egzistuoja valstybės pagalba, kurios atveju nenumatyta, kad ja galės naudotis kitose Sąjungos valstybėse narėse įsisteigę transliuotojai.

- 46 Vis dėlto sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra faktinių ar teisinių aplinkybių, kurios leistų Teisingumo Teismui naudingai atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo abejones, kilusias šiuo klausimu. Visų pirma, nors tas teismas ir nurodo, kad rinkliava už audiovizualines paslaugas leido finansuoti šią sistemą vien Vokietijos transliuotojų naudai, jis nepaaiškina minėtos sistemos finansavimo sąlygų ir priežasčių, kodėl kiti transliuotojai negali naudotis ta sistema.
- 47 Taigi antrojo klausimo pirma dalis nepriimtina. Pirmasis–trečiasis klausimai turi būti pripažinti priimtinais.
- 48 Antra, ketvirtuoju–septintuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, kaip aiškinti Chartijos 11 straipsnyje ir EŽTK 10 straipsnyje numatytą saviraiškos ir informacijos laisvę, Direktyvos 2004/113 nuostatas, vienodo požiūrio ir diskriminacijos draudimo principus ir įsisteigimo laisvę.
- 49 Konstatuotina, kad vis dėlto tas teismas visiškai nepaaiškino, kokią sąsają nustatė tarp šiuose klausimuose nurodytų Sąjungos teisės nuostatų ir ginčų pagrindinėse bylose. Visų pirma jis nepateikė jokios konkrečios informacijos, kuri leistų manyti, kad pagrindinėse bylose aptariamai asmenys buvo vienoje iš minėtuose klausimuose apibūdintų situacijų.
- 50 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamiosios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, o dėl to, kad reikia veiksmingai išspręsti su Sąjungos teise susijusį ginčą (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.*, C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 130 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 51 Taigi ketvirtasis–septintasis klausimai yra nepriimtini.
- 52 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, priimtini yra tik pirmasis klausimas, antrojo klausimo antra dalis ir trečiasis klausimas.

Dėl esmės

Dėl pirmojo klausimo

- 53 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 45 punkte, neginčijama, jog priėmus Įstatymą dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas buvo padarytas esamos pagalbos pakeitimas, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą.
- 54 Tokiomis aplinkybėmis reikia suprasti, kad pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės visuomeninės transliacijos finansavimo sistemos pakeitimas, pagal kurį, kaip pagrindinėse bylose, transliavimo mokestis, mokėtinas už transliacijų priėmimo įrenginio turėjimą, pakeistas rinkliava už audiovizualines paslaugas, renkamas visų pirma nuo būsto ar profesinių patalpų, yra esamos pagalbos pakeitimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apie kurią turi būti pranešta Komisijai, remiantis SESV 108 straipsnio 3 dalimi.
- 55 Reikia priminti, kad Reglamento Nr. 794/2004 4 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje numatyta, kad taikant Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktą esamos pagalbos pakeitimai – tai visi pakeitimai, išskyrus visiškai formalus ir administracinio pobūdžio pakeitimus, kurie negali turėti

įtakos pagalbos priemonės suderinamumui su vidaus rinka. Šiuo klausimu Reglamento Nr. 794/2004 4 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje patikslinta, kad esamos pagalbos schemos pradinio biudžeto padidėjimas iki 20 % nelaikomas esamos pagalbos pakeitimu.

- 56 Siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą, reikia nustatyti, ar Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas, kiek juo pakeičiamas pareigos mokėti rinkliavą, kuri skirta finansuoti visuomeninėms transliavimo paslaugoms Vokietijoje, apmokestinimo momentas, numatant, kad ji dabar mokėtina ne už turimą prietaisą, bet užimamą būstą, sudaro esamos pagalbos pakeitimą, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo pirmesniame punkte nurodytas nuostatas.
- 57 Šis klausimas galiausiai reiškia, kad būtina nustatyti, ar Įstatymu dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas buvo padarytas esminis esamos pagalbos pakeitimas, kuris jau buvo 2007 m. balandžio 24 d. sprendimo dalykas, ar vis dėlto šiuo įstatymu padaryti tik visiškai formalus ir administracinio pobūdžio pakeitimai, kurie nedaro poveikio pagalbos priemonės suderinamumui su vidaus rinka.
- 58 Kaip Teisingumo Teismui pateiktose pastabose nurodė SWR, Vokietijos, Švedijos vyriausybės ir Komisija, ir, beje, kaip matyti iš Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje esančios informacijos, transliavimo mokesčio pakeitimas rinkliava už audiovizualines paslaugas yra tik esamos pagalbos pakeitimas, kuris jau buvo 2007 m. balandžio 24 d. sprendimo dalykas, negalintis būti pripažintas esminiu.
- 59 Iš tiesų rinkliavos už audiovizualines paslaugas apmokestinimo momento pakeitimas nepaveikė Vokietijos visuomeninio transliavimo finansavimo sistemą sudarančių elementų, kuriuos vertino Komisija, prieš priimdama 2007 m. balandžio 24 d. sprendimą.
- 60 Taigi, pirma, konstatuotina, kad Įstatymu dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas nebuvo pakeistas Vokietijos visuomeninės transliacijos finansavimo sistema siekiamas tikslas, nes rinkliava už audiovizualines paslaugas, kaip šis transliavimo mokestis, kurį ji pakeitė, ir toliau skirta finansuoti visuomeninėms transliavimo paslaugoms.
- 61 Antra, taip pat aišku, kad iš šios sistemos naudos gaunančių subjektų ratas yra toks pats kaip ir anksčiau.
- 62 Trečia, iš Teisingumo Teismui pateiktų aplinkybių, kurias reikėjo išdiskutuoti, nematyti, kad rinkliava už audiovizualines paslaugas buvo pakeista visuomeniniams transliuotojams patikėta užduotis teikti visuomenines paslaugas ar šių transliuotojų veikla, kuri gali būti finansuojama iš šios rinkliavos už audiovizualines paslaugas.
- 63 Ketvirta, Įstatymu dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas buvo pakeistas šios rinkliavos apmokestinimo momentas.
- 64 Vis dėlto, viena vertus, kaip visų pirma nurodė SWR, Vokietijos vyriausybė ir Komisija, pagrindinėse bylose nagrinėjamu pakeitimu iš esmės buvo siekiama supaprastinti rinkliavos už audiovizualines paslaugas rinkimo sąlygas, vystantis technologijoms, leidžiančioms priimti visuomeninių transliuotojų programas.
- 65 Kita vertus, kaip Teisingumo Teismui pateiktose savo pastabose tvirtino Vokietijos vyriausybė ir Komisija ir kaip savo išvados 55 punkte nurodė generalinis advokatas, transliavimo mokestį pakeitus rinkliava už audiovizualines paslaugas, visuomeninių transliuotojų renkama kompensacija, skirta padengti išlaidoms, susijusioms su jiems patikėtomis visuomeninės paslaugos užduotimis, smarkiai neišaugo.

- 66 Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo turimą bylos medžiagą sudarančius dokumentus, nebuvo nustatyta, kad Įstatymu dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas buvo iš esmės pakeista Vokietijos visuomeninės transliacijos finansavimo sistema, dėl ko reikėtų apie tai pranešti Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.
- 67 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio c punktas aiškintinas taip, kad valstybės narės visuomeninės transliacijos finansavimo sistemos pakeitimas, pagal kurį, kaip pagrindinėse bylose, transliavimo mokestis, mokėtinas už transliacijų priėmimo įrenginio turėjimą, pakeistas rinkliava už audiovizualines paslaugas, visų pirma renkama nuo užimamų būsto ar profesinių patalpų, nėra esamos pagalbos pakeitimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apie kurią turi būti pranešta Komisijai, remiantis SESV 108 straipsnio 3 dalimi.

Dėl antros antrojo klausimo dalies ir trečiojo klausimo

- 68 Antrojo klausimo antra dalimi ir trečiuoju klausimu, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 107 ir 108 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiami nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos, nukrypstant nuo bendrosios teisės nuostatų, visuomeniniam transliuotojui suteikiami įgaliojimai pačiam pradėti priverstinį vykdymą, siekiant išieškoti nesumokėtas sumas, susijusias su rinkliava už audiovizualines paslaugas.
- 69 Šiuo klausimu Teisingumo Teismui pateiktose pastabose SWR ir Vokietijos vyriausybė pabrėžė, kad Komisija, prieš priimdama 2007 m. balandžio 24 d. sprendimą, nagrinėdama visuomeninės transliacijos finansavimo sistemą ir konkrečiai šią rinkliavą, atsižvelgė į visuomeninių transliuotojų viešosios valdžios galias, kiek tai susiję su rinkliavos už audiovizualines paslaugas išieškojimu. Remiantis tuo sprendimu, šios galios, būtent skirtos tai rinkliavai išieškoti, laikytinos sudėtine esamos pagalbos (kurią sudaro minėta rinkliava) dalimi.
- 70 Vadinas, kaip savo išvados 87 punkte nurodė generalinis advokatas, Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas visiškai nepakeitė šių galių.
- 71 Tokiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad Įstatymas dėl rinkliavos už audiovizualines paslaugas, kiek tai susiję su minėtomis galiomis, negali turėti poveikio vertinimui, kurį Komisija atliko prieš priimdama 2007 m. balandžio 24 d. sprendimą.
- 72 Beje, kaip savo rašytinėse pastabose pažymėjo Komisija ir savo išvados 84 punkte nurodė generalinis advokatas, visuomeninių transliuotojų viešosios valdžios galios rinkliavos už audiovizualines paslaugas išieškojimo srityje neatsiejamoms nuo jiems patikėtų visuomeninės paslaugos užduočių.
- 73 Vadinas, į antrojo klausimo antrą dalį ir trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 107 ir 108 straipsniai aiškintini taip, kad pagal juos nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos nukrypstant nuo bendrosios teisės nuostatų visuomeniniam transliuotojui suteikiami įgaliojimai pačiam pradėti priverstinį vykdymą, siekiant išieškoti su rinkliava už audiovizualines paslaugas susijusias nesumokėtas sumas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 74 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles, 1 straipsnio c punktas aiškintinas taip, kad valstybės narės visuomeninės transliacijos finansavimo sistemos pakeitimas, pagal kurį, kaip pagrindinėse bylose, transliavimo mokestis, mokėtinas už transliacijų priėmimo įrenginio turėjimą, pakeistas rinkliava už audiovizualines paslaugas, visų pirma renkama nuo užimamų būsto ar profesinių patalpų, nėra esamos pagalbos pakeitimas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apie kurį turi būti pranešta Komisijai, remiantis SESV 108 straipsnio 3 dalimi.**
2. **SESV 107 ir 108 straipsniai aiškintini taip, kad pagal juos nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos, nukrypstant nuo bendrosios teisės nuostatų, visuomeniniam transliuotojui suteikiami įgaliojimai pačiam pradėti priverstinį vykdymą, siekiant išieškoti su rinkliava už audiovizualines paslaugas susijusias nesumokėtas sumas.**

Parašai.